

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 01. 2021, sp. zn. 7 Tdo 17/2021, ECLI:CZ:NS:2021:7.TDO.17.2021.1

Číslo: 8/2022

Právní věta:

Předmětem útoku u trestného činu poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku mohou být i vstupní dveře domu, jehož vlastníkem není pachatel tohoto trestného činu, byť by je sám opatřil z vlastních prostředků a instaloval do domu. Vstupní dveře jsou součástí takového domu, a tedy pro pachatele cizí věci. Při stanovení výše škody podle § 137 tr. zákoníku ji není možné vyjádřit jako rozdíl mezi cenou nepoškozených dveří a cenou poškozených dveří, nýbrž je třeba vycházet z nákladů účelně vynaložených na uvedení poškozeného domu v předešlý stav.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 27.01.2021

Spisová značka: 7 Tdo 17/2021

Číslo rozhodnutí: 8

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Cizí věc, Poškození cizí věci, Škoda

Předpisy: § 137 tr. zákoníku
§ 228 odst. 1 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Dotčená rozhodnutí:

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. 10. 2011, sp. zn. [7 Tdo 1213/2011](#)

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 1. 9. 2016, sp. zn. [20 Cdo 2736/2016](#)

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl dovolání obviněného M. K. proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 8. 2020, sp. zn. 12 To 149/2020, v trestní věci vedené u Okresního soudu v Semilech pod sp. zn. 4 T 67/2020.

I.

Rozhodnutí soudů nižších stupňů

1. Rozsudkem Okresního soudu v Semilech ze dne 10. 6. 2020, sp. zn. 4 T 67/2020, byl obviněný M.

K. uznán vinným přečinu porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, 2 tr. zákoníku a poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku, za což byl odsouzen podle § 178 odst. 2 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 a § 67 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku k úhrnnému peněžitému trestu ve výměře 40 denních sazeb po 500 Kč, celkem tedy ve výši 20 000 Kč. Podle § 69 odst. 1 tr. zákoníku byl obviněnému pro případ nezaplacení peněžitého trestu stanoven náhradní trest odnětí svobody v trvání 6 měsíců. Dále bylo rozhodnuto, že podle § 228 odst. 1 tr. ř. je obviněný povinen nahradit škodu způsobenou trestným činem poškozené E. T. ve výši 14 300 Kč. Podle § 229 odst. 2 tr. ř. byla poškozená odkázána se zbytkem nároku na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních. Podle § 229 odst. 1 tr. ř. byli poškození E. T. a AAAAA (pseudonym) odkázáni s nárokem na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních.

2. Podle skutkových zjištění soudu se obviněný dopustil uvedených trestných činů tím, že v XY dne 7. 2. 2020 kolem 15:20 hodin v části XY zazvonil na domovní zvonek domu č. p. XY a poté otevřel vstupní dveře domu jeho syn AAAAA, který, když zjistil, že zvonil obviněný, chtěl ihned zavřít vstupní dveře a nepustit ho do domu, avšak obviněný nejprve rychle strčil nohu do vstupních dveří, aby je AAAAA nemohl zavřít, a začal se s AAAAA přetlačovat o tyto dveře, čímž došlo k jejich vyvrácení z kovových závěsů a k nemožnosti jejich dalšího zavření, a následně obviněný vnikl do tohoto domu patřícího jeho bývalé partnerce E. T. a v domě setrval, ačkoli ho AAAAA opakovaně vyzýval, aby dům opustil, přičemž poškozením vstupních dveří domu způsobil jeho majitelce E. T. škodu ve výši nejméně 14 300 Kč.

3. Odvolání obviněného, kterým napadl rozsudek soudu prvního stupně ve všech výrocích, a poškozených E. T. a AAAAA směřující proti výroku o náhradě škody a nemajetkové újmy Krajský soud v Hradci Králové usnesením ze dne 26. 8. 2020, sp. zn. 12 To 149/2020, podle § 256 tr. ř. zamítl.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

4. Proti tomuto usnesení odvolacího soudu podal obviněný M. K. dovolání, kterým jej napadl v celém rozsahu a v němž uplatnil dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g) a l) tr. ř. Namítl, že odvolací soud se při řešení otázky právního posouzení skutku odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu, přičemž v rozhodnutích odvolacího soudu je podobná otázka posuzována rozdílně.

5. Obviněný především vytkl, že soud nesprávně posoudil skutek jako trestný čin, ačkoli nešlo o žádný trestný čin. Ve vztahu k přečinu poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku poukazuje na nesprávně zjištěnou výši škody. Základním znakem výše uvedeného přečinu je existence škody nikoli nepatrné, která podle nyní platné právní úpravy činí 10 000 Kč. Podkladem pro závěr soudu o způsobené škodě bylo odborné vyjádření, podle kterého je poškození dveří neopravitelné, přičemž škoda na dveřích jako takových je ve výši 12 500 Kč a náklady na práci činí 1 800 Kč. Soud tedy určil výši škody součtem v částce 14 300 Kč. Tento způsob stanovení výše škody je podle obviněného nesprávný. Škoda měla být stanovena toliko částkou 12 500 Kč, za kterou se věc v místě činu obvykle prodává. Kritérium uvedení do původního stavu se užije až jako třetí v pořadí, když není možné zjistit nebo použít výši škody podle předchozích alternativ.

6. Dále u tohoto přečinu obviněný namítá, že nedošlo k poškození věci cizí, ale věci vlastní. Podle jeho názoru bylo prokázáno, že poškozené dveře jsou jeho vlastnictvím. Soudy nesprávně vycházely z toho, že dveře jsou ve vlastnictví poškozené E. T., která je vlastníkem nemovitosti, v níž se dveře nacházely. S odkazem na občanskoprávní judikaturu obviněný dovozuje, že otázku, zda se dané dveře staly součástí domu, je třeba posuzovat podle zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále ve zkratce „obč. zák.“). V souladu s rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2017, sp. zn. [22 Cdo 4311/2016](#), obviněný dospěl k závěru, že předmětné dveře nejsou součástí nemovitosti, jelikož nešlo o dveře na míru, ale o obyčejné, interiérové dveře. Tyto dveře

instaloval do nemovitosti odsouzený v roce 2007. Dveře lze jednoduchým způsobem demontovat. Při demontáži dveří nedochází k jejich poškození a lze je vsadit do zárubní i v jiné nemovitosti.

7. Ve vztahu k přečinu porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, odst. 2 tr. zákoníku obviněný namítá, že soud opřel své závěry o jediný přímý důkaz a o další důkazy pouze nepřímé, které spolu nekorespondují a obsahují zásadní nesrovnalosti.

8. Obviněný poukázal i na subsidiaritu trestní represe a pojmání trestního práva jako *ultima ratio*, přičemž jen obecně vymezuje, co tyto pojmy znamenají, aniž by je konkretizoval na projednávanou věc.

9. Závěrem obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil usnesení Krajského soudu v Hradci Králové napadené dovoláním a přikázal soudu prvního stupně, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl, nebude-li moci dovolací soud při zrušení napadeného rozhodnutí také sám hned ve věci rozhodnout ve smyslu § 265m odst. 1 tr. ř.

10. Státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství ve vyjádření k dovolání obviněného uvedl, že námitky v něm obsažené zčásti neodpovídají formálně deklarovaným dovolacím důvodům, zčásti jde o námitky zjevně nedůvodné. Dovolacími námitkami podřaditelnými pod uplatněný dovolací důvod jsou námitky týkající se některých znaků trestného činu poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku. První z nich je, zda poškozené dveře byly ve vztahu k obviněnému cizí věci. Státní zástupce má za to, že k rodinnému domu podle jeho povahy náleží vstupní dveře a že jejich oddělením by došlo ke znehodnocení domu, neboť by se tak stal prakticky volně přístupným neoprávněným osobám a nebylo by zaručeno soukromí osob v něm oprávněně bydlících. Jsou tedy neoddelitelné od samotné nemovitosti. Vstupní dveře byly nepochybně jako součást domu vlastnictvím E. T. jako jediné vlastnice předmětného domu, a byly tedy – tak jako celý dům – ve vztahu k dovolateli cizí věci. Důvodnými pak státní zástupce neshledal ani námitky týkající se výše škody. Podle něj zabudované vstupní dveře jako součást domu nemohou být samostatným předmětem obchodu, a dojde-li jedním pachatele k jejich poškození, nelze při použití kritérií pro zjišťování výše škody uvedených v § 137 tr. zákoníku vycházet z ceny, za kterou se poškozená věc v době a v místě činu obvykle prodává, resp. není možné vyjádřit výši škody jako rozdíl mezi cenou věci nepoškozené a cenou věci poškozené, nýbrž je třeba vycházet z účelně vynaložených nákladů na opravu dveří, tj. na jejich uvedení v předešlý stav. Pokud jde o zbylé námitky, ty formálně neodpovídají uvedenému dovolacímu důvodu.

11. Státní zástupce proto navrhl, aby Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř., protože jde o dovolání zjevně neopodstatněné.

III.

Posouzení důvodnosti dovolání

12. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) shledal, že dovolání je přípustné [§ 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. ř.], bylo podáno osobou k tomu oprávněnou, tj. obviněným prostřednictvím obhájce [§ 265d odst. 1 písm. c), odst. 2 tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě k tomu určeném (§ 265e tr. ř.) a splňuje i náležitosti obsahu dovolání (§ 265f odst. 1 tr. ř.), je však zjevně neopodstatněné.

13. Dovolací námitky obviněného týkající se právní kvalifikace skutku jako přečinu porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, 2 tr. zákoníku směřují proti skutkovým zjištěním soudů a obsahově neodpovídají deklarovanému dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

14. Obdobně je pak možné pohlížet i na námitku týkající se subsidiarity trestní represe a pojetí trestního práva jako *ultima ratio*. Obviněný sice v dovolání obsáhle citoval konstantní judikaturu, ale

neuvedl žádné konkrétní důvody, pro které by s ohledem na uvedenou zásadu proti němu nemělo být použito prostředků trestního práva. Takto nedostatečně formulovaná námitka nezakládá přezkumnou povinnost dovolacího soudu.

15. Pod uplatněný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. však lze podřadit dvě námitky obviněného k přečinu poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku. První se týká stanovení výše škody způsobené poškozením dveří, druhá spočívá v tvrzení, že poškozené dveře nebyly ve vztahu k obviněnému cizí věci.

16. Námitku vadného právního vyhodnocení znaku škody u trestného činu poškození cizí věci z důvodu chybného užití ustanovení § 137 tr. zákoníku obviněný konkretizoval tak, že určení výše škody ve vztahu k trestnému činu poškození cizí věci podle odborného vyjádření bylo vadné a škoda takto vyčíslená není řádným způsobem stanovena, neboť určení výše škody uvedením v předešlý stav je uvedeno v citovaném zákonném ustanovení jako alternativa k účelně vynaloženým nákladům na pořízení stejné nebo obdobné věci, což je však možné teprve poté, když nelze stanovit výši škody podle obvyklé ceny, za kterou se věc podává.

17. Podle § 137 tr. zákoníku se při stanovení výše škody vychází z ceny, za kterou se věc, která byla předmětem útoku, v době a v místě činu obvykle prodává. Nelze-li takto výši škody zjistit, vychází se z účelně vynaložených nákladů na obstarání stejné nebo obdobné věci nebo na uvedení věci v předešlý stav.

18. Podle rozhodnutí uveřejněného pod č. [39/2002](#) Sb. rozh. tr. je ustanovení § 137 tr. zákoníku koncipováno tak, že vyjadřuje celkem tři kritéria pro stanovení výše škody. Těmito kritérii jsou: cena, za kterou se věc v době a v místě činu obvykle prodává, účelně vynaložené náklady na obstarání stejné nebo obdobné věci nebo účelně vynaložené náklady na uvedení věci v předešlý stav. Vzájemný vztah těchto kritérií není takový, že by šlo o alternativy, z nichž by si orgány činné v trestním řízení mohly podle volného uvážení zvolit tu, kterou použijí. Mezi uvedenými kritérii je určitá hierarchie, která vyjadřuje, že primárním hlediskem je hledisko ceny, za kterou se věc v době a v místě činu obvykle prodává, a že teprve v případě, kdy výši škody není možné zjistit podle tohoto hlediska, je použitelné některé z dalších dvou hledisek, to znamená hledisko účelně vynaložených nákladů na obstarání stejné nebo obdobné věci nebo hledisko účelně vynaložených nákladů na uvedení věci v předešlý stav.

19. Podle téhož rozhodnutí jestliže zákonným znakem trestného činu je způsobení škody na věci, je třeba výši škody vyjádřit jako rozdíl mezi cenou věci nepoškozené a cenou věci poškozené. To však platí pouze v případech, kdy i poškozené věci jsou předmětem obchodu, typicky v případech poškození motorových vozidel. Teprve není-li možné škodu takto vyčíslit, protože jde o věc, s níž po poškození nelze obchodovat, lze vycházet z účelně vynaložených nákladů na opravu věci, tj. na její uvedení v předešlý stav.

20. Ve výroku rozsudku soudu prvního stupně je uvedeno, že obviněný M. K. svým jednáním způsobil na vstupních dveřích domu poškozené E. T. škodu ve výši 14 300 Kč. V odůvodnění tohoto rozhodnutí pak soud konstatoval, že podle odborného vyjádření je škoda na dveřích samotných ve výši 12 500 Kč a náklady na práci (sundání a instalace opravených dveří) představují minimálně částku 1 800 Kč, přičemž bylo zohledněno, že jde o dveře interiérové, které však sloužily jako exteriérové.

21. Podle obviněného měla být škoda stanovena částkou toliko ve výši 12 500 Kč, za kterou se věc v místě činu obvykle prodává, jelikož kritérium uvedení do původního stavu se užije až jako třetí v pořadí, když není možné zjistit výši škody podle předchozích alternativ. Nejvyšší soud však poukazuje na své usnesení ze dne 4. 8. 2005, sp. zn. [11 Tdo 810/2005](#), z něhož vyplývá, že v případě, když škoda vznikla poškozením několika vstupních dveří do různých prostor jejich vylomením,

vyštípáním, vypáčením apod., se její výše stanoví podle účelně vynaložených nákladů na opravu věci, tj. na její uvedení v předešlý stav. Poškozené dveře (ať už dveřní křídla, panty, zámky či zárubně) nejsou standardně předmětem obchodu, a proto není možné výši škody vyjádřit jako rozdíl mezi cenou věci nepoškozené a cenou věci poškozené, nýbrž je třeba vycházet z účelně vynaložených nákladů na opravu věci, tj. na uvedení domu v předešlý stav. Lze také poukázat na stanovisko Nejvyššího soudu uveřejněné pod č. [45/2006](#) Sb. rozh. tr., z jehož závěrů vyplývá, že stanovení výše škody podle účelně vynaložených nákladů na uvedení poškozené věci do stavu před jejím poškozením přichází v úvahu zejména tehdy, pokud je z okolností zřejmé, že výše způsobené škody je ve značném nepoměru k celkové ceně poškozené věci nebo jde o poškození části většího funkčního celku, které se neprojeví na jeho prodejní ceně.

22. Soud prvního stupně v projednávané věci stanovil výši škody ve smyslu § 137 tr. zákoníku za použití kritéria účelně vynaložených nákladů na uvedení domu v předešlý stav. Postupoval tak zcela v souladu s výše uvedeným respektovaným výkladem citovaného zákonného ustanovení.

23. Druhá námitka obviněného spočívá v tom, že nedošlo k poškození cizí věci, jelikož on je vlastníkem poškozených dveří. Tyto zakoupil a do nemovitosti poškozené E. T. namontoval v roce 2007. Je toho názoru, že dveře se nestaly součástí nemovitosti, jelikož nešlo o dveře na míru, ale o obyčejné, interiérové dveře, které lze jednoduchým způsobem demontovat. Při demontáži dveří nedochází k jejich poškození a lze je vsadit do zárubně i v jiné nemovitosti. Nejvyšší soud se neztotožnil s touto námitkou obviněného. Podle § 120 obč. zák. bylo součástí věci vše, co k ní podle její povahy náleželo a nemohlo být odděleno, aniž by se tím věc znehodnotila. Zcela shodně je pojem součástí věci vymezen i v nyní platném zákoně č. 89/2012 Sb., občanském zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, a to v § 505 o. z. Je zřejmé, že k rodinnému domu podle jeho povahy náleží vstupní dveře a že jejich oddělením by došlo ke znehodnocení domu, neboť by se tak stal prakticky volně přístupným neoprávněným osobám a nebylo by zaručeno soukromí osob v něm oprávněně bydlících. Vstupní dveře byly v době útoku obviněného nepochybně součástí domu ve vlastnictví E. T., a tudíž ve vztahu k obviněnému věci cizí, a to bez ohledu na skutečnost, že podle jeho tvrzení měly být v minulosti pořízeny z jeho finančních prostředků. Podle názoru Nejvyššího soudu nelze klást rovnítko mezi kuchyňskou linku zhotovenou na míru (argumentace obviněného rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2017, sp. zn. [22 Cdo 4311/2016](#)) a zabudovanými venkovními dveřmi domu, jak tvrdí obviněný, jelikož jejich míra oddělitelnosti je zcela odlišná, stejně jako funkce a nezbytnost pro nemovitost jako celek.

24. Z hlediska dovolacího důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je dovolání obviněného zjevně neopodstatněné.

25. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. obviněný uplatnil v návaznosti na důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., tedy ve druhé alternativě. Jestliže je však dovolání zjevně neopodstatněné ve vztahu k důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., z logiky věci plyne, že je zjevně neopodstatněné také ve vztahu k důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř.

26. Nejvyšší soud závěrem konstatuje, že dovolací námitky obviněného nejsou zčásti podřaditelné pod uplatněné ani žádné jiné dovolací důvody, ve zbylé části jsou neopodstatněné. Proto podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl dovolání obviněného M. K.